

PORT
PAYÉ
HELLAS

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 236

1 Σεπτεμβρίου 2008

Πήχης προόδου!!!

έν μπαίνω, μέ φανατική μανία, στό γήπεδο, πού διεξάγεται
ό διάλογος και οί καυτές αντιπαραθέσεις γιά τή συνολική,
τή σφαιρική πρόοδο τής έποχής μου ή γιά τά τολμηρά
άλματα τών προοδευτικῶν κινήματων, πού άπλώνουν,
όλοένα, ψηλότερα και μακρύτερα τόν πήχη τών δραμάτων

τους και διαφημίζουν, μέ έκδηλη καύχηση, τήν έκβαση τών ά-
γώνων τους. Προσεγγίζω τίς παρυφές του άγωνιστικού χώρου μέ
δέος και μέ έξαρση άγωνίας. Και αυτό, γιατί ποτίστηκα, μέσα στην
'Εκκλησία μου, μέ τή βαθειά έκτίμηση του ανθρώπινου προσώπου.
Μέ τό σεβαστικό δέος στην πορεία του. Και μέ τήν ευαισθησία τής
κρίσης και τής άποτίμησης του κάθε στοιχείου και τής κάθε πρό-
τασης, πού έπηρεάζει, θετικά ή άρνητικά, τήν καταξίωσή του.

Οί έποχές αλλάζουν. Οί πολιτιστικέςπραμάτειες ανανεώνονται.
Οί διαφημίσεις και οί προπαγάνδες σαλπίζουν καινούργιο
βηματισμό και μοντέρνες συμπεριφορές. Τά δράματα και ή καθη-
μερινότητα μονοπωλούνται, μέ άποκλειστικότητα, από τά μεγάλα
τράσι τών πολιτικῶν και τών οίκονομικῶν συμφερόντων. 'Η

αίχμαλωσία της λαϊκής μάζας, έκδηλη. Ἡ αὐτονομημένη ὕπαρξη δέν ἔχει δικαίωμα ἔκφρασης τῆς προσωπικῆς τῆς ἀγωνίας. Ὁ ἔλεγχος τῆς ποιότητας τοῦ πολιτιστικοῦ ἐμπορεύματος καί τῶν ἀποτελεσμάτων του, ἀνύπαρκτος. Σ' αὐτή τή διακίνηση τῶν ἰδεῶν καί τῶν προσωπικῶν ἐπιλογῶν, ἔμαθα νά στέκομαι προσεκτικός παρατηρητής καί ἀδέκαστος κριτής. Καί νά ἀπομονώνω στή χωματερή τῶν ἄχρηστων ἢ τῶν ἐπικίνδυνων, τά πολιτιστικά προϊόντα τῆς ἔντεχνης, ἀλλά καί ὑποπτης διαφήμισης, πού δηλητηριάζουν τή ζωή καί ἀκυρώνουν τήν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια.

Από τήν ἐπιλογή τῶν ντοκουμέντων, πού μέ αἰφνιδίασαν καί-θά τό πῶ ἀνοιχτά-κυριολεκτικά μέ σόκαραν, ἐκθέτω σέ ὄλους τούς ἀναγνώστες μου μερικά, μέ τήν πρόκληση καί τήν παράκληση νά τά μετρήσουν καί νά τά σταθμίσουν προσεκτικά, γιά νά καταλήξουν σέ προσωπική, ὑπεύθυνη ἄποψη. Ἡ ἀνέλεγκτη, ἄνευ σπουδῆς καί ἄνευ βασάνου, αὐτοπαράδοση στά τεχνητά ρεύματα τῆς ἐποχῆς, στίς σκοτεινές μεθοδεύσεις τῶν μυστικῶν κέντρων μελέτης καί προγραμματισμοῦ τῆς παγκόσμιας ἀνασύνταξης καί τῆς ἀφόρητης ἐκμετάλλευσης, συνιστᾷ ἐκπесμό τοῦ προσώπου στήν ἀρχέγονη βαρβαρότητα.

Στοιχεῖο πρῶτο, πού δέν εἶναι μοναδικό, ἀλλά τυπικό δεῖγμα μιᾶς ἐπικίνδυνα ἀπλωμένης πραγματικότητας: Φίλος, πού ἐπέστρεψε, πρόσφατα, ἀπό ταξίδι σέ ἀφρικανική χῶρα, ἔφερε τήν εἶδηση, ὅτι μάζες παιδιῶν σιπίζονται καθημερινά στά στέκια τῶν ἱεραποστολικῶν κέντρων, μέ μόνο ἔδεσμα, πρῶϊ, μεσημέρι καί βράδυ, λίγο νερόβραστο καλαμποκάλευρο καί, κατ' ἐξαίρεση, τό πρῶϊ, ἐμπλουτισμένο μέ λίγο γάλα. Ὅσα παιδιά δέν ἔχουν αὐτό τό προνόμιο καί αὐτή τή φιλόανθρωπη συμπαράσταση, συντροφεύονται ὀλημερίς μέ τό φάσμα τοῦ θανάτου. Φυσικά, αὐτό τό τρομακτικό δεῖγμα ποιότητας τοῦ πολιτισμοῦ μας τό συναντάει κανεῖς σέ πολλές περιοχές τοῦ πλανήτη μας καί μέ ποικίλες διαβαθμίσεις, πού γεμίζουν μέ θλίψη τήν ψυχή καί φέρνουν τό δάκρυ στό μάτι. Παράλλα, ὥστόσο, μέ τήν εἶδηση αὐτή, ὀρμάει στήν ἐπικαιρότητα ὁ καθημερινός τύπος καί ἡ τηλεόραση, γιά νά μᾶς πληροφορήσει, πώς οἱ ὀργανισμένες ὑπερδυνάμεις ξοδεύουν ἀτέλειωτα δισεκατομμύρια δολαρίων καί εὐρώ, γιά νά βελτιώσουν καί νά αὐξήσουν τά

πυραυλικά τους συστήματα καί νά σκορπίσουν τή φωτιά καί τό θάνατο ἐκεῖ, πού ἀμφισβητεῖται ἡ ὑπεραξία τους καί τό δικαίωμα τους τῆς ὑπερκυριαρχίας σ' ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη.

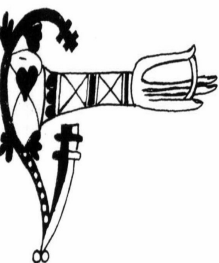
Στοιχεῖο δεύτερο: Σέ στήλη τῆς ἐλληνικῆς ἐφημερίδας «Ἐλεύθερος Τύπος» μεταφέρθηκε στίς 7 Ἰουλίου τοῦ 2008 σχόλιο ἀπό τοὺς Times τοῦ Λονδίνου, πού ἀναφερόταν στίς ἐκδηλώσεις βίας τῆς σημερινῆς νεολαίας. Μεταφέρω κάποια ἀποσπάσματα. «Ἡ κουλτούρα τῆς βίας τῶν νέων μέ τὰ μαχαίρια φέτος μόνο στό Λονδίνο ἔχει ὀδηγήσει σέ 18 θανάτους... Πῶς νά λύσεις ἓνα πρόβλημα πού κατά βάθος συνδέεται μέ τή διαλυμένη κοινωνία; Ἡ κουλτούρα τῆς βίας τῶν νέων μέ τὰ μαχαίρια πηγάζει ἀπό τή διάλυση τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας καί τήν ἐμφάνιση μιᾶς νέας χαμηλῆς κοινωνικῆς τάξης. Πρέπει νά ἀντιμετωπίσουμε τήν ἐγκληματικότητα μέ αὐστηρότητα. Ἄλλά πρέπει παράλληλα νά οἰκοδομήσουμε ξανά τήν κοινωνία, νά δώσουμε ἐλπίδα ἐκεῖ ὅπου σήμερα δέν ὑπάρχει τίποτε. Δυστυχῶς ἡ Βρετανία κινεῖται πρὸς λανθασμένη κατεύθυνση καί ὁ τραγικός ἀπολογισμός τῆς βίας τῶν νέων ἀύξάνεται».

Στοιχεῖο τρίτο: Στήν ἴδια ἐφημερίδα καί στό φύλλο τῆς 11ης Ἰουλίου 2008 διαβάζουμε «Ἡ 49χρονη Ἑσμίν Γκρίν περίμενε 24 ὥρες στήν αἴθουσα ἀναμονῆς του νοσοκομείου Κίγκς τοῦ Μπρούκλιν στίς ΗΠΑ νά τή δεῖ γιατρός. Εἰς μάτην. Πέθανε ἀβοήθητη καί ἐπὶ μία ὥρα τό προσωπικό τοῦ νοσοκομείου τήν ἔβλεπε νά κείτεται στό πάτωμα καί δέν εἶδοποιοῦσε γιατρό. Ἐξοργιστικές σκηνές τῆς καθημερινότητας ἑνός δημόσιου συστήματος ὑγείας χωρίς πόρους, μέ κακοπληρωμένο, χωρίς κίνητρα καί σιά πρόθυρα νευρικῆς κρίσης προσωπικό. Ἐκρηκτικός συνδυασμός προσωπικῶν εὐθυνῶν καί ἀδιαφορίας κράτους».

Στοιχεῖο τέταρτο, πρωτότυπο καί σπαρταριστό: Στό ἠλεκτρονικό διαδίκτυο δημοσιεύτηκε στίς 26 Ἰουνίου 2008 ἡ ἐξῆς εἴδση: «Τό Κοινοβούλιο τῆς Ἰσπανίας ἀναμένεται νά ἐγκρίνει τό πρῶτο στόν κόσμο ψήφισμα μέ τό ὁποῖο ἀναγνωρίζεται τό δικαίωμα τῆς ζωῆς καί τῆς ἐλευθερίας στούς ἀνθρωποειδεῖς πιθήκους, δηλαδή στόν χιμπατζή, τόν μπονόμπο, τόν γορίλα καί τόν οὐραγκοτάγκο. Ὅπως ἀναφέρει τό Reuters, ἡ ἐπιτροπή Περιβάλλοντος τῆς Βουλῆς

Κριτική-αυτοκριτική

να από τὰ καυτὰ ἔρω-
τήματα, πού ἀναδύεται
ἀπό τὰ συνειδησιακά βά-
θη τοῦ σύγχρονου, εὐρύ-
τατου, κοινωνικοῦ δια-
στρώματος, εἶναι τοῦτο:
πῶς λειτουργεῖ τό δίδυ-
μο κριτική-αυτοκριτική στοὺς χώρους
καί στὰ ὄργανα τῆς κατεστημένης
σήμερα ἐκκλησιαστικῆς μας διοίκησης;
Πῶς δομεῖται, πῶς διατυπώνεται καί
πῶς ἐκφέρεται στό ἀνοιχτό φόρουμ
τοῦ δημόσιου διαλόγου ὁ κριτικός λό-
γος τῆς Ἐκκλησίας μας, πού ἀναλύει,

ἀξιολογεῖ, κατακυρώνει ἢ ἀπαξιώνει
τὰ ποικίλα ρεύματα τῆς ἐποχῆς καί
πού φωτίζει σταθερά τό ἀνέσπερο
φῶς τῆς Εὐαγγελικῆς ἀλήθειας καί τὴν
ποιότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βιώμα-
τος; Καί, παράλληλα, σέ ποιά ἔκταση,
μέ ποιά ἔνταση θάρρους καί μέ ποιά
διαύγεια εἰλικρίνειας, οἱ σημερινοὶ ποι-
μένες ἀσκοῦν αυτοκριτική; Πόσο ἐμπνέ-
ονται, πόσο ἐπηρεάζονται καί πόσο
εὐθυγραμμίζονται στὴν πρακτικὴ τῆς
ταπεινότητος τοῦ μεγάλου μας Ἀπο-
στόλου, τοῦ Παύλου, πού, ἀνοίγοντας
διάπλατα τὴν καρδιά του, ἐκβάλλει στή

ἐνέκρινε ψήφισμα πού ἐπιβάλλει τὶς ἀρχές τοῦ Προγράμματος Ἀνθρωποειδῶν πιθήκων, μιᾶς πρωτοβουλίας ἐπιστημόνων καί φιλοσόφων πού θεωροῦν ὅτι οἱ σιενότεροι συγγενεῖς μας πρέπει νά ἀπολαμβάνουν διακαιώματα τὰ ὁποῖα μέχρι σήμερα περιορίζονταν σιόν ἄνθρωπο. Τό ψήφισμα ἔχει ἐξασφαλίσει τὴ στήριξη τῆς πλειοψηφίας καί ἀναμένεται νά ἐνταχθεῖ στὴ νομοθεσία ἐντὸς ἐνός ἔτους, ὁπότε ὁποιοδήποτε πείραμα βλάπτει τοὺς πιθήκους θά εἶναι παράνομο στὴν Ἰσπανία».

Μαζέψτε ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα καί ὅσα ἄλλα ἡ προσωπικὴ σας
Μάνησυχία ἔχει ἐπισημάνει. Μελετήστε τα μέ προσοχὴ καί
σίψτε τα, γιὰ νά συλλέξετε τοὺς χυμούς τῆς ἀνθρώπινης ἐφευρετι-
κότητας καὶ δραστηριότητος. Ἀποτιμῆστε τὴν ἀξία τους. Καί κα-
ταγράψτε τό ὕψος, τό εὖρος καί τὴν ποιότητα τῆς προόδου τοῦ
εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα.

δημόσια εξαγόρευση: «*Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ*» (Α΄ Κορινθ. ιε΄ 9); «*Ἐγὼ εἶμαι ὁ τελευταῖος, ὁ ἐλάχιστος στὴν ὁμάδα τῶν ἀποστόλων, πού δέν εἶμαι ἄξιος καὶ ἰκανὸς οὔτε κἂν νά ὀνομάζομαι ἀπόστολος, γιατί πολέμησα τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ*»); Καὶ πόσο διατηροῦν στή συνείδησή τους ἄσβεστη τὴν Παύλεια εὐαισθησία εὐθύνης, πού ἀποτυπώνεται στὴν αὐτοβιογραφικὴ του κατάθεση: «*ἀνέβην κατὰ ἀποκάλυψιν (στὰ Ἱεροσόλυμα) καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τό εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δέ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον*» (Γαλατ. β΄ 2); «*Ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ ἀπὸ ἀποκάλυψη, πού μοῦ ἔκανε ὁ Θεός. Καὶ ἐξέθεσα στή σύναξη τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων τό εὐαγγέλιο, πού κηρύσσω στοὺς Ἐθνικούς. Καί, «κατ' ἰδίαν» ἐξέθεσα τὴ δραστηριότητά μου στοὺς ἐπιφανεῖς καὶ διακεκριμένους Ἀποστόλους, γιὰ νά ἀκούσω τὴν ἀποψή τους καὶ νά ἔχω τὴν πληροφορία, ὅτι δέν ἔτρεξα καὶ δέν κοπίασα μάταια*»).

Στὶς σύγχρονες κοινωνίες ἡ ἀνάγκη καὶ τό αἶτημα τῆς κριτικῆς καὶ τῆς αὐτοκριτικῆς ἔχει πάρει διαστάσεις ἀδήριτης προτεραιότητας καὶ ἔχει ἐνταχθεῖ στή λειτουργικότητα τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν.

Εἶναι ἀδιανόγητὴ ἡ λειτουργία τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, σέ ὅποια-δήποτε χώρα τοῦ πλανήτη μας, δίχως τὴν καθολικὴ ἐξασφάλιση τοῦ δικαιώματος κριτικῆς σέ ὅλους τοὺς παράγοντες, πού προεξάρχουν καὶ πρω-

τοστατοῦν στὴν προάσπιση τῶν θεσμῶν καὶ στὴ δίκαιη ὀργάνωση τῆς καθημερινότητος. Ἡ ἄσκηση τῆς ἀνώτατης βαθμίδας τῆς πολιτειακῆς καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας, εἶναι ἀνοικτὴ στὴν ἐλεύθερη κρίση καὶ στὸν ἔλεγχο. Τὰ νομοθετικὰ σχήματα, πού τροχιοδρομοῦν τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη καὶ οἱ μεθοδεύσεις, πού ἐνεργοποιοῦν τίς νομικὲς ἐπιταγές καὶ τὰ λαϊκὰ ὀράματα, ἐκδιπλώνονται, ὑποχρεωτικά καὶ ἀναλυτικά, στὶς συνελύσεις τῶν Κοινοβουλίων κάθε χώρας. Καὶ δέν ἀποκρυσταλλώνονται σέ δεσμευτικὲς ἀποφάσεις, ἂν δέν περᾶσουν ἀπὸ ἐλεύθερη καὶ συχνά, δριμύτατη κριτικὴ καὶ ἂν δέν συγκεντρώσουν τὴν πλειοψηφία τῆς συναίνεσης.

Ἄλλὰ καὶ μετὰ τὴν Κοινοβουλευτικὴ διεργασία καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν ἐπίσημο χῶρο τοῦ δημοκρατικοῦ διαλόγου, τό δικαίωμα τῆς κριτικῆς δέν ἀκυρώνεται καὶ ὁ σκληρὸς ἢ ὁ φαρμακερὸς λόγος δέν ἐλλείπει ἀπὸ τὰ ρεπορτάζ τῆς δημοσιογραφικῆς ἐπικαιρότητας. Ὁ «καθημερινὸς Τύπος» ἀσκεῖ κριτικὴ. Ἡ τηλεόραση διαπομπεύει τοὺς ἐργάτες τοῦ σκότους καὶ τοὺς καταχραστὲς τοῦ δημόσιου πλούτου. Ἡ θεσμοθετημένη Δικαιοσύνη στήνει στὰ ἐδώλια τῶν κατηγορούμενων ὅλους ἐκείνους, πού προδίδουν τὴν ἀποστολή τους καὶ τό χρέος τους. Ἡ φιλικὴ συνάντηση στό κάθε σπίτι καὶ ἡ ἀναστροφή στὴν καφετέρια ἐπεξεργάζονται τὰ πλάνα τῆς καθημερινῆς εἰδησεογραφίας καὶ διατυπώνουν ἐλεύθερη ἀποψη.

Γιὰ ὅλο αὐτό τό πολυσχιδὲς σχῆμα τοῦ ἐλεύθερου, δημοκρατικοῦ διαλόγου καὶ τῆς κριτικῆς, πού ἐκπορεύεται ἀπὸ κάθε αἶθουσα θεσμικῆς ἀρμοδιότητος καὶ ἀπὸ κάθε παλόμενη καρδιά,

ἔχω νά κάνω δύο παρατηρήσεις.

Ἡ πρώτη παρατήρηση: Ἡ κριτική εἶναι πάντοτε ἔξωστρεφής. Στοχεύει στόν ἔλεγχο τῶν ἄλλων. Τῶν προσώπων ἢ τῶν ὁμάδων, πού διαχειρίζονται ἢ καταχρῶνται τήν κοινή εὐημερία. Ἀπουσιάζει παντελῶς ἡ αὐτοκριτική. Ἡ ὁμολογία τῶν λαθεμένων ἐπιλογῶν. Τῆς κακοδιαχείρισης τοῦ ἐξουσιαστικοῦ προνομίου. Καί τῆς κατασπατάλησης τοῦ κοινοῦ πλούτου. Ὅλα αὐτά ἐπισημαίνονται καί στιγματίζονται ἀπό τήν ἀντίπερα ἔπαλξη, ἀλλά δέν ὁμολογοῦνται καί δέν ἀποκηρύσσονται ἀπό τό κύκλωμα τῶν δραστῶν.

Ἡ δεύτερη παρατήρηση: Κοινή ἐμπειρία, πού ἀποτυπώνεται στίς συμπεριφορές καί στίς καθημερινές ἀντιδράσεις τῆς πλατειᾶς λαϊκῆς μάζας, εἶναι, πῶς ἡ ἐπεξεργασία τῶν σχεδιασμῶν τῆς ἐξουσίας καί ἡ πολυεπίπεδη ἐνημέρωση, περνοῦν-μέ ἀκοίμητο μάτι-ἀπό τούς μηχανισμούς τῆς πολιτικῆς ἢ τῆς πολιτιστικῆς σκοπιμότητας. Καί διαμορφώνονται σέ ὀργανογράμματα καί σέ δημοσιογραφική διαφήμιση, ἀφοῦ ἐξασφαλιστεῖ ἡ συναίνεση καί, συχνά, ἡ χρηματοδότηση ἐκ μέρους τῶν κυρίαρχων πολιτικῶν καί οικονομικῶν κεφαλῶν. Καμμιά πληροφορία, πού φτάνει στά τυπογραφικά πιεστήρια τῆς δημοσιογραφίας καί καμμιά ἀνακοίνωση, πού ἀκούγεται ἀπό τό ὀρθάνοιχτο παράθυρο τῆς τηλεόρασης, δέν ἐκφράζει, μέ πιστότητα ἀδιαπραγμάτευτης εἰλικρίνειας, τήν παθογένεια τοῦ συστήματος καί τήν πηγαία, λαϊκή ἐκτίμηση τῆς πραγματικότητας. Καί καμμιά σφυγμομέτρηση δέν εἶναι ἀνεξαρτητοποιημένη ἀπό πολιτικά ἢ οικονομικά συμφέροντα, δέ δημοσιοποιεῖται, ἐνισχυμένη μέ τήν

ἐμφαση θαρρετοῦ φρεναρίσματος τῆς διάχυτης, ὀρμητικῆς, διαφθορᾶς καί δέ σηματοδοτεῖται ὡς ἀφετηρία γιά καινούργια, ἐντιμη καί διάφανη πορεία.

Μέ αὐτά τά κουσούρια, ἡ δημόσια κριτική, πού γεμίζει τήν καθημερινότητα καί καταπιέζει τίς καρδιές, δέ δίνει τό στίγμα τῆς προόδου, ἀλλά τό σημάδι τῆς κατακρύμνισης στό χάος τῆς ἀπελπισίας.

Μετά ἀπό τή σύντομη αὐτή σκιαγραφία τῆς λειτουργίας τοῦ συστήματος «κριτική-αὐτοκριτική» στήν κοινωνικοπολιτική μας ἐπικαιρότητα καί μέ ἐφόδιο τήν πλούσια, κοινή μας ἐμπειρία, ἄς ἀνοίξουμε καί τόν ἄλλο φάκελλο, πού περιέχει τίς ἔμπονες, προσωπικές καί κοινές μας ἐκκλησιαστικές ἐμπειρίες. Τίς ἀνησυχίες μας καί τά ὄραματά μας, γιά τό «σήμερα» καί γιά τό «αὔριο» τοῦ ἱεροῦ σκάφους, πού ξεκίνησε τό ἱστορικό του ταξίδι, μέ Κυβερνήτη τόν Σταυρωμένο καί Ἀναστημένο Κύριο μας καί μέ συγκυβερνήτες τούς ἐκλεγμένους διακόνους Του καί λειτουργούς Του Ἐπισκόπους καί ποιμένες.

Τό ἱστορικό θησαύρισμα, πού κληροδοτήθηκε, ἀπό τήν Ἀποστολική ὁμηγυρη, στίς διάδοχες γενιές τῶν Ἐπισκόπων, εἶναι ἡ ἀπόλυτη διαφάνεια στά ὄραματα καί στίς κινήσεις. Ἡ ταπεινή, «κατενώπιον τοῦ Θεοῦ» καί ἐξομολογητική ἀναγνώριση τῶν σφαλμάτων. Καί ἡ προσεκτική, «ἐν φόβῳ Θεοῦ» ἄσκηση τῆς κριτικῆς στίς περιπτώσεις ἀλλοίωσης ἢ ἀλλοτρίωσης τῆς διδασχῆς ἢ στά φαινόμενα νόθευσης τοῦ χαρισματικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ βιώματος.

Ἄπό τήν Κ.Δ. στους ἐκλεκτούς Ἄποστόλους τοῦ Κυρίου μας, ἀπό τή Θεοφώτιστη ἀποστολική ομάδα στίς διάδοχες γενιές τῶν σεμνῶν καί διάφανων φυσιογνωμιῶν τῶν ποιμένων καί διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἀπό αὐτούς στήν ἐποχή μας ἔχει κληροδοτηθεῖ, ὡς πράξη καί ὡς ἐντολή, τό θεσμοθετημένο ἀπό τόν Σαρκωμένο λόγο τοῦ Θεοῦ χρέος τῆς ἀπόλυτης διαφάνειας. Στήν ἐξαγγελία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου καί στήν ἄσκηση τοῦ ποιμαντικοῦ λειτουργήματος δέν ἀφήνεται τό παραμικρό περιθώριο γιά τή φαρισαϊκή ὑποκρισία. Δέν ἐπιτρέπεται σέ κανένα ἀπό τούς παραστάτες τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου νά καμουφλάρει, μέ ὠραιολογίες καί μέ πράξεις κοσμικῆς ἐπίδειξης, τό σκοτεινό βάθος τῆς ψυχῆς του καί τίς δόλιες προθέσεις του καί νά διακινεῖται στό δημόσιο χώρο μέ τήν ἐπιτηδευμένη τεχνική τῆς φαρισαϊκῆς αὐτοπροβολῆς καί μέ τόν πλαστό φωτισμό τῆς σκοτεινῆς ἐπικαιρότητας.

Στήν ἐκκλησιαστική μας ἱστορία διακρίνει κανεῖς ὀλοκάθαρα τή διακίνηση τοῦ ἀπόλυτου σεβασμοῦ στήν ἀλήθεια καί τήν ἐλεύθερη, ἄσκηση τῆς κριτικῆς καί πρὸς τούς «ἔξω» καί πρὸς τούς «ἐντός» τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ περιβάλλου.

Ἔχουμε μπροστά μας εἴκοσι αἰῶνες ἐκκλησιαστικοῦ βίου. Μέ διακυμάνσεις ποικίλες. Θετικές καί ἀρνητικές. Μέ τήν παρουσία τῶν φωτισμένων Πατέρων μας πού στοιχήθηκαν, μέ ἀκρίβεια, στά προστάγματα τοῦ Κυρίου μας καί στό βηματισμό τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Καί μέ τίς διαδρομές τῶν

ἀποτυχημένων νοσταλγῶν καί κυνηγῶν τῶν ἀξιωμάτων, πού λέκιασαν, μέ τίς συμπεριφορές τους, τίς σελίδες τῆς ἱστορικῆς ἀπομνημόνευσης καί ναρκοθέτησαν τή ἐνότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος.

Ἡ ἀναφορά τῶν κατοπινῶν γενεῶν στίς προσωπικότητες τῶν ἁγίων Πατέρων προκαλοῦσε, αὐτόματα καί προκαλεῖ ἴσαμε σήμερα, ἓνα κέντρισμα ἐλέγχου τῶν δικῶν μας, ἀτυχῶν ἐπιλογῶν καί μιά ἔμπνευση σέ συστοιχία καί συμπόρευση.

Μεταφέρω μιά χαρακτηριστική φράση τοῦ Διδύμου τοῦ Ἀλεξανδρέως, συγγραφέα τοῦ τέταρτου αἰῶνα, πού ἔζησε τό μεγαλεῖο τῶν Πατερικῶν ὀραμάτων καί-παράλληλα-τίς μικρότητες τῶν παραγόντων τῆς μειοδοσίας, τόσο στήν πίστι, ὅσο καί στό ἦθος.

Τυφλός, στά μάτια τοῦ σώματος καί γεμάτος φῶς, στά μάτια τῆς ψυχῆς του, γράφει ὁ Δίδυμος στόν ἀποδέκτη τῶν θεολογικῶν στοχασμῶν του: «*Εἰ δ' ἂν πᾶσι προσεῖχες καί εἰ ἐπίστευες αὐτῷ τῷ Θεῷ Πατρί καί τῷ μονογενῆ αὐτοῦ Υἱῷ, ἔτι δέ καί τοῖς τοσοῦτοις ἁγίοις, ὧν οἱ ὀφθαλμοί τῆς διανοίας οὕτως ἐγρηγόρουν, ὡς οἱ Χερουβικοί, οὓς ἡμεῖς, ὅσω πλέον αἰσχυρόμεθα καί τιμῶμεν, τοσοῦτω μᾶλλον τήν ἔργω γενομένην τε παρ' αὐτῶν συμβολήν καί διδασχῆν καί τήν ἐπιδειχθεῖσαν πίστιν ὀρθῶς δεχόμεθα*» (Περί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Η' α'). (Ἄν προσεῖχες σέ ὅλους καί σέ ὅλα καί ἂν πίστευες στό Θεό Πατέρα καί στό Μονογενῆ Υἱό Του, καί, ἀκόμα, ἂν ἔσκυβες καί μελετοῦσες τούς βίους τῶν τόσων ἁγίων, πού τά μάτια τῆς διανοίας τους ἦταν σέ τέτοια κατάσταση ἐγρηγόρησης, ὅπως εἶναι τά Χερουβικά, θά πίστευες στήν ἀπο-

καλυμμένη Ἀλήθεια, ὅπως πιστεύουμε καί μεῖς, πού ὅσο πιά πολύ συστελλόμαστε ἀπό σεβασμό καί ὅσο τούς τιμᾶμε, τόσο περισσότερο ἐκτιμοῦμε τήν ἔμπρακτη συμβολή τους στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καί τή διδαχή τους καί δεχόμαστε, μέ ἀκρίβεια, τήν ἔκφραση τῆς πίστεως τους).

Ἀντίστροφα, ἡ διακίνηση στήν αὐλή τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ εἰσπήδηση στό Ἱερό Θυσιαστήριο προσώπων μέ κοσμικά ὄραματα, μέ ἀκόρεστη καί ἀκυβέρνητη τή δίψα τῆς ἐξουσίας, μέ ἐκφυλισμένο τό ἦθος καί μέ ἀνεπαρκή τό θεολογικό ὄπλισμό, προκάλεσε διαδοχικούς σπασμούς στό Σῶμα Ἰησοῦ Χριστοῦ καί πληγές, πού, ἀκόμα καί σήμερα, λειτουργοῦν ὡς δυνάμεις ἀνασταλτικές τῆς πορείας Του.

Ἡ ἱστορική ἀνέλιξη τῆς Ἐκκλησίας ἔχει πυκνές καί βαθεῖες τίς διακυμάνσεις της. Ἀλλά πλαισιώνεται σταθερά, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἀπό τήν Ὁρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἴσαμε τούτη, τή σκοτεινή καί τραγική ὥρα, ἀπό πρόσωπα ἀγιασμένα, πού διαθέτουν ἀνίκητο θάρρος γνώμης καί ἐπιβλητική παρρησία λόγου. Ὅλοι αὐτοί, εὐσυνείδητοι διαχειριστές τοῦ ποιμαντικοῦ χαρίσματος, τολμοῦν καί ἐγγίζου τό δάχτυλο στίς ἀδυναμίες καί στά λάθη τῶν συλλειτουργῶν τους καί συμποιμένων τους. Συχνά μέ δάκρυ συντριβῆς καί μέ γλωσσάριο ἐξομολογητικό. Καί, κάποιες φορές, μέ πόνο διαμαρτυρίας καί μέ ἐπιχειρήματα ἀφυπνιστικά, πού ἀναλύουν τήν πλάνη καί καλοῦν σέ ἐπιστροφή, καί σέ πιστή εὐθυγράμμιση μέ τό κήρυγμα τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καί μέ τήν Ἀγιοπνευματι-

κή παράδοση τῶν σεπτῶν Πατέρων.

Ἡ παρουσία καί ἡ δραστηριότητα αὐτῶν τῶν ἀσυμβίβαστων μέ τίς Ἰντριγκες καί μέ τήν ποικίλη διαφθορά ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν εἰκονογραφεῖ μέ πιστότητα καί μέ ἀκρίβεια τίς διακυμάνσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας. Φωτίζει τήν ἀγιότητα καί τήν εὐπρέπεια. Ὑπογραμμίζει, ὅμως καί στιγματίζει καί τίς ἐκτροπές, πού ἄλλοτριώνουν τή Συνοδική ἀγνότητα καί τήν καταντοῦν «Συνέδριο ἀνόμων».

Εἶναι χαρακτηριστικό καί-θά τολμοῦσα νά πῶ-ἀποκλειστικό, τό φαινόμενο. Στή μακρότατη ἐκκλησιαστική διαδρομή, ἡ φωνή καί ὁ κάλαμος, πού λειτουργοῦν «ἐν ἐπιγνώσει» τῆς εὐθύνης τους, ἐνημερώνουν μέ ἀδιαμφισβήτητη ἀντικειμενικότητα τήν ἐποχή τους καί διαβιβάζουν τίς χαρές καί τίς ἀπογοητεύσεις τῆς Εὐχαριστιακῆς τους Σύναξης στίς διάδοχες γενιές, εἶναι ἡ πηγαία μαρτυρία τῶν ἀγίων Πατέρων μας καί ἡ ἔντιμη καί ἀσάλευτη γραφίδα τους. Τίς σκοτεινές πτυχές τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας βίου τίς μαθαίνουμε ἀπό τίς διδαχές καί ἀπό τίς ἱστορικές συγγραφές τῶν ἀγίων μας. Δέν μας κρύβουν καμμιά σκιά. Δέν ἀποσιωποῦν κανένα ἔκτροπο. Δέν ἐπιδίδονται σέ εἰκονικό ἀγῶνα ὠραιοποίησης τῆς φαιλότητας ἢ ἐκκλησιοποίησης τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος.

Ἔτσι γράφτηκε ἡ ἱστορία τῆς διακίνησης τῆς Ἐκκλησίας μας στά ἀφρισμένα κύματα τῆς κοσμικῆς ἀντιπαλότητας. Καί ἔτσι παραδόθηκε στά δικά μας χέρια καί στίς δικές μας καρδιές τόσο ἡ καθημερινή πρακτική, ὅσο καί ἡ ἱστορική ἀποδελτίωση τῶν θετικῶν καί τῶν ἀρνητικῶν συμπεριφορῶν.

Ἡ σημερινή ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὅλο αὐτό τό θησαύρισμα ὡς ἐμπνευστή καί ὁδηγὸ στὴν ἄσκηση τοῦ λειτουργήματός της. Ἐχει, ὁμως, ἐπὶ πλέον καί τὴ σύγχρονη νομικὴ δέσμευση, πού τὴν ὑποχρεώνει νὰ ἀσκεῖ ἀνυπόκριτο αὐτοέλεγχο καί, κατὰ προέκταση, κριτικὴ καί ἔλεγχο ὄλων τῶν παραγόντων, πού ἐνεργοποιοῦνται στό ἔργο τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καί στὴν ποιμαντικὴ διακονία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ἄρθρο 4 παράγρ. στ' τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὀρίζει: Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν καί τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν πράξεων τῆς Δ.Ι.Σ., τῶν Ἀρχιερέων, τῶν διοικητικῶν ὀργάνων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καί τῶν ἐπὶ μέρος Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων, κατὰ τὰς κειμένης διατάξεις».

Ἡ διατύπωση τοῦ ἁρθροῦ εἶναι σαφέστατη. Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, πού εἶναι τὸ μόνιμο Συνοδικὸ ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λειτουργεῖ κάτω ἀπὸ τὴν ἐποπτεία καί τὸν ἔλεγχο τοῦ ἀνώτατου διοικητικοῦ ὀργάνου, πού εἶναι ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί οἱ Ἀρχιερεῖς, πού διαποιμαίνουσι τὸ ἐκκλησιαστικὸ πλῆρωμα τῆς ἐπαρχίας τους, δὲ διακονοῦν αὐτόνομοι καί ἀσύδοτοι. Δεσμεύονται νὰ λογοδοτοῦν στό ἀνώτατο διοικητικὸ Σῶμα, κατὰ τὴν τακτικὴ ἢ τὴν ἔκτακτη Συνέλευσή του καί νὰ δέχονται, μὲ ταπεινὴν ὁποιοδήποτε ἔλεγχο. Καί ὅλα τὰ ἐπὶ μέρος Νομικά Πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ διοικητικὰ ὄργανα, πού λειτουργοῦν στὰ πέρατα τῆς ἑλλη-

νικῆς ἐπικράτειας, ὑπάγονται στὴν ἐποπτεία καί στὸν ἔλεγχο τοῦ Ἀνώτατου Συνοδικοῦ Σχήματος.

Αὐτὸ σημαίνει, πὼς ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι θεσμικὰ ὑποχρεωμένη, κατὰ τὴν τακτικὴ τῆς γενικῆς Συνέλευση, σὲ ἀτμόσφαιρα ἐνσυνειδήτης περισυλλογῆς καί μὲ πνεῦμα ταπεινὸφρονῆς μετάνοιας, νὰ ἀφιερώνεται, πρῶτιστα, σὲ μιὰ διαδικασίαν γόνιμης αὐτοκριτικῆς. Νὰ ἐλέγχει, στό σύνολό του καί στὰ ἐπὶ μέρος του, τὴν ποιότητα τοῦ ποιμαντικοῦ τῆς μόχθου, πού προγραμματίσει καί πού ἄσκησε κατὰ τὴν ἐνδιάμεση χρονικὴ περίοδο. Καί νὰ διερευνᾷ «μὴ τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μὴ τις ρίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῆ καί διὰ ταύτης μianθῶσι πολλοί» (Ἐβρ. ιβ' 15).

Δέν εἶναι ἐπιτρεπτή καί δέν εἶναι νοητὴ ἡ περιθωριοποίησις αὐτῆς τῆς ὑποχρέωσης. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι δέσμια τῆς νομικῆς ἐντολῆς, νὰ ἐντάσσει στὴν ἡμερήσια διάταξί της καί τὸν ἀπαραίτητο ἔλεγχο τῶν πράξεων τῆς Διαρκοῦς Ἱεραρχίας Συνοδου καί τῶν ἄλλων διοικητικῶν ὀργάνων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ πρόεδρος τῆς Διαρκοῦς Ἱεραρχίας Συνοδου καί τὰ μέλη της νὰ λογοδοτοῦν. Οἱ ἄλλοι ὑπεύθυνοι νὰ ἐκθέτουν τίς δραστηριότητές τους καί νὰ δέχονται, μὲ ταπεινὴν ὁποιοδήποτε ἔλεγχο, ὅλη τὴν κριτικὴ καί τίς συμβουλές τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας.

Σαφές, σαφέστατο, ὅτι κανένας μέσα στὸν ἱερό περιβάλλον τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι αὐτόνομος καί ἀνεξάρτητος. Κανένας δέν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ αὐτοσχεδιάζει καί νὰ αὐτενεργεῖ, μὲ κίνητρα σκοτεινῆς σκοπιμότητος καί μὲ

στόχους, πού δέν έντάσσονται καί δέν καταξιώνονται έκεϊ, πού ίερουργείται τό Μυστήριο τής άγαπητικής, Σταυρικής Θυσίας.

Αύτή, ή νομική δέσμευση. Διαμετρικά διάφορη ή πράξη. Ή Συνοδική λειτουργία δείχνει, ότι τό Άνώτατο διοικητικό Σώμα άγνοεί ή έχει διαγράψει σκόπιμα τό χρέος τής γόνιμης αυτοκριτικής καί τό καθήκον τοῦ εύρύτερου έλέγχου τών στεγαζόμενων στην άρμοδιότητά του καί στην εύθύνη Του κλαδικών ύπηρεσιών.

Στήν ήμερήσια Διάταξη τής Ίεραρχίας δέν άναγράφεται κριτική καί έλεγχος. Τά θέματα, πού καθορίζονται γιά μελέτη, είναι γενικά καί θεωρητικά. Ή έπιλογή τους γίνεται μέ ένα καί μοναδικό κριτήριο. Νά καλύψουν τό χρόνο τής Συνέλευσης. Νά μήν αφήσουν περιθώρια γιά κριτική καί γιά πρόκληση σάλου. Νά φτάσει τό Σώμα στό τέλος τής Συνοδικής άπασχόλησης, δίχως νά ένοχληθεϊ κανένας καί δίχως νά δοθεϊ άφορμή στά παραφυλάγοντα μέσα τής ένημέρωσης καί τοῦ κουτσομπολιού νά στραπατσάρουν τό Ίματζ τής έπηρμένης δεσποτικής ήγεσίας.

Ήν σέ κάποια στροφή τής Συνοδικής διαδρομής καί σέ φάση άναμόχλευσης τών προσωπικών άντιπαθειών, θολώσει ή άτμόσφαιρα τής τεχνητής εύπρέπειας καί έκτοξευτοῦν φαρμακερά λεκτικά βέλη από άδελφό Ίεράρχη σέ άδελφό Ίεράρχη, ή παρεϊσακτη στιχομουθία φρενάρεται μέ έπιτακτική ή καί μέ βίαιη παρέμβαση. Πετιέται στό καλάθι τής λησμοσύνης. Καί δέν καταγράφεται, οὔτε ως άπευκταίο συμβάν στά Πρακτικά τής Συνόδου, γιά νά μή τυπωθεϊ ό λεκές στην τεχνητά-

καί ύποκριτικά-άψογη σύμπνοια τοῦ Συνοδικού Σώματος.

Παραμένει άνοιχτό καί άναπάντητο καί τό άλλο σκέλος τοῦ προβλήματος. Ή σοβαρή μελέτη καί ό κριτικός λόγος τής Όρθόδοξης Έκκλησίας μας γιά τά ποικίλα ρεύματα ίδεών καί προτύπων ζωής, πού προβάλλονται καί διαφημίζονται στην εύρύτατη, παγκοσμιοποιημένη, πολιτιστική σκηνή, ως τά καταξιωμένα εύρήματα τών «προοδευτικών» ομάδων καί πού διεκδικοῦν τήν έτικέτα τής μοναδικότητας καί τής άποκλειστικότητας.

Κατά τίς διασκέψεις τόσο τής Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου όσο καί τής Συνόδου τής Ίεραρχίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος τά προβλήματα τής καταγιτιστικής ιδεολογικής άναταραχής καί οί άγωνίες τών πιστών μελών τής Έκκλησίας, πού νοιώθουν τό πνευματικό θησαύρισμα τής καρδιάς τους νά διακυβεύεται στό φανταχτερό παζάρι τών νέων σχημάτων, δέν έρεθίζουν τό ένδιαφέρον τών Συνοδικών μελών καί δέν καταστρώνονται στό τραπέζι τής έρευνας, τής προσεκτικής μελέτης καί τής διατύπωσης χαρισματικής Άγιοπνευματικής άπόκρισης.

Κάποιοι Έπίσκοποι, έδω κι έκεϊ, φιλοτιμούνται νά διατυπώσουν ένα λόγο κριτικό, πού έπισημαίνει τήν κατολίσθηση τής ανθρώπινης άξίας καί εισάγει άλλο όραμα. Άλλά ό άντιρρητικός αυτός λόγος είναι τόσο πρόχειρος καί τόσο φτωχός, πού αντί γιά τήν προσοχή καί τό ένδιαφέρον διεγείρει τήν άρνητική κρίση ή καί τό ειρωνικό μειδίαμα.

Στό «χθές» καί στό «προχθές» τής Έκ-

κλησίας, κατά τη μακρά περίοδο, πού κύλησε από τη δυναμική αποστολική εξάπλωση στά διαμερίσματα του γνωστού τότε κόσμου, ἴσαμε τίς μέρες μας, οἱ μεγάλοι καί φωτισμένοι Πατέρες μας καί οἱ σοβαρά καί γόνιμα διανοούμενοι παράγοντες του ἑκκλησιαστικοῦ χώρου στάθηκαν, μέ βαθύ ἐρευνητικό πνεῦμα, ἀλλά καί μέ γνήσιο σεβασμό στην ἀνθρώπινη προσωπικότητα, μπροστά στους ἀλλεπάλληλους κυματισμούς τῶν κοσμικῶν ἰδεολογιῶν καί τῶν κοινωνικῶν μεταλλαγῶν. Καί διατύπωσαν ἀποψη σοφῆς κριτικῆς, υἱοθετώντας ὄ,τι θετικό καί ἀποτελεσματικό πρότειναν οἱ εἰσηγητές τῶν ἀλλαγῶν καί σταθμίζοντας μέ εὐθυκρισία τά ἑλλείμματα, πού ἀποπροσανατόλιζαν τόν ἀνθρωπο, τόν καθήλωναν στή γῆ καί στήν ὕλη καί του ἔκλειναν τόν ὀρίζοντα τῆς αἰωνιότητος. Τά κείμενα, πού σώθηκαν, μᾶς μεταφέρουν τό πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας, τήν ἱκανότητα του διαλόγου καί τή φωτισμένη διαλεκτική τῶν ἀνθρώπων τῆς πίστεως, πού στάθηκαν, γενναῖοι, μπροστά στά στίφη τῶν εἰδωλολατρῶν ἢ τῶν ἀθέων καί μελώδησαν, μέ τά κριτικά ἢ τά ἀπολογητικά τους ἐπιχειρήματα τή χαρισματική ὁμορφιά του ἑκκλησιαστικοῦ βιώματος καί τήν πληρότητα τῆς χαρᾶς καί τῆς ἱκανοποίησης, πού θρονιαζονται στά βάθη τῆς ὑπαρξης, ὅταν διαλέγεται μέ τό Δημιουργό καί Πατέρα της.

Πρέπει νά ὁμολογηθεῖ, μέ συνοχή ψυχῆς, ὅτι τό θάρρος τῆς Ἁγιοπνευματικῆς πληρότητας, ἡ εὐχέρεια τῆς ἄρτιας θεολογικῆς κατάρτισης καί ἡ ἐξωνυχιστική διερεύνηση τῶν ἰδεολογημάτων καί τῶν τάσεων τῆς κάθε ἱστορικῆς περιόδου, πού χαρακτήριζε

τούς Πατέρες καί τούς ἄλλους ἀπολογητές, δέν πλεονάζουν σήμερα στά κεντρικά καί στά περιφερειακά στέκια τῆς ἑκκλησιαστικῆς διοίκησης. Πειστικό ἀποδεικτικό στοιχεῖο αὐτῆς τῆς στέρησης εἶναι τά δημοσιογραφικά ὄργανα, πού ἐκπορεύονται τόσο ἀπό τό Συνοδικό κέντρο, ὅσο καί ἀπό τίς, ἀνά τή χώρα, Μητροπολιτικές ἐπάλξεις. Τά φυλλάδια καί τά περιοδικά, πού ἐκδίδονται κάθε μήνα, εἶναι, πραγματικά δυσεξαρίθμητα. Ὁγκος πού ἐντυπωσιάζει καί βαρύνει. Τό περιεχόμενο, ὅμως, ὄλου αὐτοῦ του ὄγκου δέν ξεπερνάει, σέ βάθος καί δύναμη, τόν ἀτέλειωτο ἀλλά ἀφελή διάλογο, πού ἐκδιπλώνεται στό καφενεῖο ἑνός ἀπόμακρου ἑλληνικοῦ χωριοῦ. Οἱ πληροφορίες γιά τίς κινήσεις καί τίς παραστάσεις του Μητροπολίτη καί οἱ ἀτέλειωτες φωτογραφίες-ἀπό σαράντα ἴσαμε πενήντα σέ κάθε φύλλο-πού ἐπικυρώνουν τήν πραγματοποίηση τῶν ἐμφανίσεων καί φέρουν σέ εὐρύτερη ἐπίδειξη τόν πλοῦτο τῆς δεσποτικῆς γκαρνταρόμπας, δέν ἀποτελοῦν μήτε κριτική τῆς τρέχουσας πνευματικῆς καί ἰδεολογικῆς σύγχυσης, μήτε αὐτοκριτική τῶν ἑλλείψεων τῶν κατεστημένων ποιμένων. Εἶναι λόγος αὐτοθαυμαστικός καί ὄχι καθοδηγητικός καί ἀποκαλυπτικός. Λειτουργεῖ ὡς πασαρέλα ἑκκλησιαστικῆς μόδας καί ὄχι ὡς σχολή ἀλήθειας καί ὡς διάλογος ἐξαγιασμένης ἀγάπης.

Οἱ ἐκφορεῖς τῆς φλύαρης αὐτῆς αὐτοκολακείας γνωρίζουν πολύ καλά, ὅτι οἱ λόγοι τους καί τά κείμενά τους δέν ἐγγίζουν τούς ἀποδέκτες καί δέ λειτουργοῦν ὡς ἀγαπητική χειραγωγή στήν αὐλή τῆς θεϊκῆς πατρότητας. Ἐνῶ, ὅμως, διαπιστώνουν αὐτή τήν

άδυναμία τους, δέ διαθέτουν τή δύναμη καί τήν ἀπαραίτητη πνευματική θωράκιση, γιά νά μετακινηθοῦν ἀπό αὐτή τή στεῖρα αὐτοδιαφήμιση καί νά ἀναπτύχθουν στήν περιπέτεια τῆς γόνιμης, ἀνανεωτικῆς αὐτοκριτικῆς καί στή διατύπωση λόγου, πού θά χειραγωγῆσει τό ποίμνιο στά ἀπέραντα λειβάδια τῆς θείας γνώσης καί τῆς θαλπωρῆς τῆς θείας ἀγάπης.

Θά ὀλοκληρώσω τήν κατάθεση τῶν προβληματισμῶν μου μέ τήν παρουσίαση ἑνός ἀποσπάσματος τῆς ἀνήσυχης καρδιάς καί τῆς ὀξύτατης γραφίδας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης:

«Γενόμεθα τοίνυν κατά τόν παροιμιώδη λόγον Ἐαυτῶν ἐπιγνώμονες. (Παροιμιβ' 26 «ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται») τό γάρ ἑαυτόν γνῶ-

ναι καθάρσιον τῶν ἐκ τῆς ἀγνοίας πλημμελημάτων γίνεται. ἀλλ' οὐκ ἔστι ράδιον ἑαυτόν κατιδεῖν τόν γε ἀληθῶς ἑαυτόν ἰδεῖν βουλόμενον μή τινος ἐπινοίας δυνατόν ποιούσης ἡμῖν τό ἀδύνατον» («Λόγος εἰς τοὺς κοιμηθέντας», Jaeger IX, 40). (Ἄς γίνουμε, λοιπόν, σύμφωνα μέ τό λόγο τῶν Παροιμιῶν, στοχαστικοί ἐρευνητές τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἡ ἐπίγνωση αὐτή τοῦ ἑαυτοῦ μας μᾶς κάνει ἱκανούς νά ἀπαλλαγοῦμε ἀπό τά πλημμελήματα, πού ὀφείλονται στήν ἄγνοια. Ἄλλά δέν εἶναι εὐκολο νά δεῖ κανεῖς τόν ἑαυτό του, δέν μπορεῖ νά τόν ἐξερευνήσει ἐκεῖνος, πού πραγματικά ποθεῖ νά τόν μάθει, ἂν κάποια δυναμική γνώση καί ἐμπειρία δέν τόν καταστήσει ἱκανό νά πετύχει τό ἀδύνατο).

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Παπα-Γιάννη

Ἵσοι δεσποτάδες, ἀπ' αὐτούς, πού διάλεξε καί χειροτόνησε ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος, ἀποβίωσαν, ἔφυγαν ἀπό τοῦτο τόν κόσμον φτωχοί καί ἀπαρατήρητοι, ἀδόξαστοι καί ἀξεφώνητοι ἀπό τά κραυγαλέα παράθυρα τῆς ἐνημέρωσης καί τῆς προβολῆς.

Ἡ φτώχεια τους καί ἡ σιωπή τους δέν εἶναι σημάδι στή βίβλο τῆς ἱστορίας;

Φιλικά
Παπα-Γιώργης

Ὁ Γάμος: Γιατί κourσεύετε ἕνα θεσμό τοῦ Χριστιανισμοῦ;

(Πρό καιροῦ θεσμοθετήθηκε στήν Πολιτεία Καλιφόρνια τῶν ΗΠΑ ὁ γάμος τῶν ὁμοφυλοφίλων. Ὅπως ἦταν φυσικό ὑπῆρξαν πολλές καί σοβαρές ἀντιδράσεις. Τό κείμενο, πού δημοσιεύουμε στή συνέχεια, εἶναι μία ἀπό αὐτές. Συγγραφέας του εἶναι ἕνας Ἀμερικανός καθηγητής φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Biola στό Λός Ἄντζελες μέ πλούσια ἐπιστημονική δραστηριότητα. Εἶναι Χριστιανός Ὁρθόδοξος, σχετικά νέος στήν ἡλικία καί πατέρας 4 παιδιῶν. Ὁ γάμος τῶν ὁμοφυλοφίλων συζητεῖται ἔντονα τόν καιρό αὐτό καί στήν Ἑλλάδα, ὅπου ἀπό γνωστούς κύκλους προωθεῖται ἡ νομική του καθιέρωση. Τό θέμα εἶναι καί γιά μᾶς ἐπίκαιρο. Σ.μ.).

Ὁ γάμος μέ τή μορφή, μέ τήν ὁποία ὑπάρχει στό μεγαλύτερο μέρος τοῦ κόσμου, εἶναι ἕνας Ἰουδαϊκός καί Χριστιανικός θεσμός. Ὡς πολιτιστικό γνώρισμα τόν χτίσαμε, τόν ἐμπλουτίσαμε καί τόν στολίσαμε μέ στοργή καί ἐπιμέλεια. Γράψαμε ποιητικά ἀριστουργήματα γι' αὐτόν.

Γιατί αὐτό; Διότι ὁ συζυγικός ἔρωσ εἶναι δύσκολη καί σοβαρή ὑπόθεση. Μιά ἀπό τίς αἰτίες τῆς δυσκολίας του εἶναι ὅτι ἀναπτύσσεται μεταξύ ἑνός ἄντρα καί μιᾶς γυναίκας. Ἄνδρες καί γυναῖκες δέν εἶναι τό ἴδιο πράγμα, καί οἱ διαφορές τους δέν συνίστανται ἀπλῶς καί μόνο σέ προβλήματα προσαρμογῆς. Μπορεῖ βαθεῖα φιλία καί ἀγάπη νά ἀναπτυχθοῦν μεταξύ ἀνθρώπων τοῦ ἴδιου φύλου.

Αὐτά, ὅμως, τά ἴδια συναισθήματα ἀποκτοῦν μία ἄλλη δυναμική, ἄν αὐτό συμβεῖ μεταξύ ἑνός ἄντρα καί μιᾶς γυναίκας. (σ.μ. Ὁ συγγραφέας, προφανῶς, ἀναφέρεται στή λειτουργία τῶν φύλων κατά τήν γήινη ζωή τῶν ἀνθρώπων καί ὄχι στήν ἐσωτερική τους φύση καί ἀξία, γιά τά ὁποῖα ἰσχύει τό «οὐκ ἐνὶ ἄρσεν καί θῆλυ»).

Δέν μπορεῖς, βέβαια, νά ἐξαναγκάσεις ἕναν ἄνδρα ἢ μία γυναίκα, πού ἀγαπιοῦνται, νά τάξει στόν ἄλλο «ἀφοσίωση μέχρι τό θάνατο». Αὐτό εἶναι ἕνα ἰδανικό, πού δύσκολα τηρεῖται. Πολλοί ἀνθρώποι δέν δίνουν, οὔτε τηροῦν τέτοιες ὑποσχέσεις. Στίς περιπτώσεις, ὅμως, πού τίς τηροῦν, βάζουν τά θεμέλια μεγάλων πολιτισμῶν. Τό νά λέμε ὅτι αὐτή ἡ δυνα-

μική σχέση, αυτός ο θεσμός δέν αλλοιώνεται, αν μέσα στο ζευγάρι ένας άντρας πάρει τη θέση γυναίκας ή μία γυναίκα τη θέση άντρα, αποτελεῖ ἕνα ἀλλόκοτο καί ἀποκρουστικό εἶδος σεξουαλικότητας.

“Οτι καί αν εἶναι ἕνας «γάμος γκέϊ», δέν εἶναι γάμος ὅπως μεταξύ ἑνός άντρα καί μιᾶς γυναίκας. Οἱ πιστοὶ Ἰουδαῖοι καί Χριστιανοὶ ἔχασαν αὐτή τὴ λέξη, (σ.μ. τοῦ γάμου, τώρα πού καθιερώθηκε «γάμος» ὁμοφυλόφιλων). Θά πρέπει νά βροῦν μιάν ἄλλη, γιὰ νά προσδιορίσουν τὴ σχέση, πού ἀναπτύσσεται μεταξύ ἑνός άντρα καί μιᾶς γυναίκας, τό μυστήριο, δηλαδή, τοῦ νά συνυπάρχουν δύο ἴσα σέ σημασία, ἀλλὰ «διαφορετικά» πρόσωπα. Αὐτὴ ἡ συνυπαρξὴ εἶναι ἀπὸ τὴ φύση τῆς γόνιμη καί ἀπὸ βιολογική καί ἀπὸ πνευματική καί ἀπὸ πολιτιστική ἀποψη. Καμιά συνάντηση δύο «ὁμοίων» δέν μπορεῖ νά εἶναι γόνιμη. Ἀφήνοντας κατὰ μέρος κάθε πρόβλημα ἠθικῆς, θά λέγαμε ὅτι ὁ γάμος, ὅπως μᾶς ἔχει παραδοθεῖ, δέν εἶναι τό νά συμβιώνουν ἀπλῶς, ἀποδεχόμενοι κάποιες ὑποχρεώσεις, δύο ἄτομα, πού ἀγαπιοῦνται. Εἶναι ὅταν ἕνας άντρας καί μιὰ γυναίκα, δύο διακεκριμένες καί βαθειὰ «διαφορετικές» ὑπάρξεις, συμπορεύονται.

Λόγῳ τῆς σημασίας, πού ἔχει αὐτὴ ἡ κοινὴ πορεία γιὰ τὴν κοινωνία, καί ὁ Ἰουδαϊκός καί ὁ Χριστιανικός πολιτισμός περιχαράκωσαν τὴ σχέση αὐτὴ μέ εἰδικὰ προνόμια καί δικαιώματα. Στὴν Καλιφόρνια ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα τὰ προνόμια ἔχουν χαθεῖ. Κάποια ἀνόητα ἄτομα θά σημειώσουν, ἴσως, τὴν ἡμερομηνία στό ἡμε-

ρολόγιό τους καί μετὰ ἀπὸ μερικά χρόνια θά μᾶς ποῦν: «ἔ, καί τί κακό ἔγινε σάν ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως!». Ἡ ἀνοησία τους ἔγκειται στό ὅτι παραθεωροῦν τό γεγονός, ὅτι οἱ βαθιοὶ πολιτιστικοὶ θεσμοὶ πρέπει νά ὑποστοῦν πολλά χτυπήματα πρὶν καταρρεύσουν.

Ἴσως αὐτό τό πλήγμα δέν θά βλάψει τόσο τόν Ἰουδαϊκό καί Χριστιανικό γάμο, σέ βαθμό πού νά τόν ἐξαφανίσει ἀπὸ τίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς συμπολίτες μας, πού θρησκεύουν, θά ἀγνοήσουν τὴν ἀλλαγὴ καί θά ἀκολουθήσουν τόν παραδοσιακό δρόμο.

Παρά ταῦτα, αὐτό πού θεσπίστηκε στὴν Καλιφόρνια δέν εἶναι γάμος. Δύο άντρες ἢ δύο γυναῖκες δέν εἶναι δυνατόν νά παντρευτοῦν ἔτσι ὥστε ἕνας άντρας νά γίνει ἢ σύζυγος ἢ μία γυναίκα νά γίνει ὁ σύζυγος. Μπορεῖ κάποιος νά πιστεύει (ἐγὼ δέν τό ἀποδέχομαι), ὅτι μιὰ τέτοια σχέση μεταξύ δύο άντρων ἢ δύο γυναικῶν εἶναι καλὸ πράγμα. Αὐτό, ὅμως, δέν εἶναι γάμος.

Ἡ σύζυγός μου καί ἐγὼ δέν εἴμαστε «παντρεμένοι» μέ τὴν ἔννοια, πού ὄρισαν τό γάμο τὰ δικαστήρια τῆς Καλιφόρνιας πρόσφατα. Εἴμαστε «παντρεμένοι» μέ τὴν ἔννοια, πού καθόριζε ὁ Ἰουδαϊκός καί Χριστιανικός πολιτισμός (καί ὅπως ὄριζαν καί οἱ ψηφοφόροι τῆς Καλιφόρνιας) μέχρι αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα.

Γιατί ὁ θεσμός μας ἔπese θύμα ἑνός τέτοιου κουρσέματος; Τὴν ἀπάντηση θά τὴν βροῦμε αν ἀναλογιστοῦμε τὴν ἔλλειψη γονιμότητας σκέψεως στὴν ἀριστερά. Ἡ ἀριστερά εἶναι ἰκανή

Γύρω από μιά καταδίκη

Ζοῦμε στὸν ἀπόηχο μιᾶς τελεσίδικης καταδίκης καὶ φυλακίσεως ἐνὸς Μητροπολίτη. Δέν θά μπορούμε στίς λεπτομέρειες αὐτῆς τῆς θλιβερῆς ἱστορίας. Προκαλεῖ σέ ὅλους ἄλγος. Ὑἄλγος καὶ ὀδύνη ψυχῆς καὶ γιὰ τό πρόσωπο, πού πάσχει, (ἔστω καί ἄν, κατά τήν τελεσίδικη δικαστική ἐτυμηγορία, εἶναι ἔνοχος), κυρίως ὅμως γιὰ τήν ἀναξιότητα τῆς διοικήσεως καὶ τῆς δικαιοσύνης τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐπίσης ἀπό πολλές μεριές ἀκούγεται καὶ γράφεται ὅτι ἡ κύρια ἐνοχὴ πέφτει, σέ τελευταία ἀνάλυση, στή Διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐτυμηγορία τῆς συνειδήσεως τοῦ λαοῦ, πού βοᾷ στά ὦτα τοῦ Θεοῦ, θεωρεῖ ὅτι στό πρόσωπο τοῦ φυλακισμένου καταδικάστηκε ὀλοκλήρο τό διοικητικό σύστημα, πού διοικεῖ τήν Ἐκκλησία μας ἐδῶ καί ἀρκετές δεκαετίες.

στὸ νά μιμεῖται καὶ νά οἰκειοποιεῖται παραδοσιακές ἀξίες πολιτισμοῦ, ἀλλ' ὄχι νά δημιουργεῖ. Ὅπως στή Σοβιετική Ἐνωση, ὅπου ὅλα τὰ ὠραῖα οἰκοδομήματα ἦταν ἔργα τῆς τσαρική ἐποχῆς, ἡ λαϊκὴ ἀριστερὰ στήν Ἀμερικὴ ξέρει μόνο νά σφετερίζεται καὶ ἐλπίζει, ὅτι λεηλατώντας τοὺς θεσμούς μας θά καταξιοθεῖ.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐμεῖς, ἀπλά, θά βροῦμε μιά νέα λέξη γι' αὐτό, πού ἐπιδιώκουν ἄντρες καὶ γυναῖκες, ὅταν ξεκινοῦν τήν ἀναζήτηση τοῦ Θεοῦ μέ-

Α. Ἡ Ἱ. Σύνοδος ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ἄγεται καὶ φέρεται, δέσμια κύκλων «κεκραγμένων» καὶ «ιδιόρρυθμων». Ὅχι πὼς λείπουν ἠθικά παραδείγματα μέσα στίς τάξεις τοῦ κλήρου καὶ μάλιστα στήν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση. Ὅμως, ἢ δέν ἐπαρκοῦν ἀριθμητικά καὶ πνίγονται ἢ δέν διαθέτουν τό ψυχικὸ σθένος νά προβάλλουν ἀντίσταση. (Λές καὶ αὐτός ἦταν παράγων καθοριστικῆς σημασίας γιὰ τήν ἀνάδειξή τους σέ ὑπάτα ἀξιώματα). Σέ ἐλάχιστες περιπτώσεις κάποιοι ἐπιχείρησαν νά ἀνορθώσουν τό ἠθικὸ κύρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως. Τό σύστημα, ὅμως, τοὺς ἐδίωξε καὶ τοὺς ἀπέβαλε, ὡς ξένα σώματα μέ συνοπτικές καὶ τραγελαφικές «συνοδικές» ἀποφάσεις. Προφανῶς, σ' αὐτές τίς περιπτώσεις αὐτοί, πού βλάπτονται κατά κύριο λόγο, εἶναι οἱ θεσμοὶ τῆς Ἐκκλησίας, παρά τὰ πρόσωπα αὐτὰ καθ' αὐτά, τὰ ὁποῖα βιώνουν τήν προσωπικὴ τους περιπέτεια δικαιομῆνα τελικά.

Β. Ἡ Ἱ. Σύνοδος, κατά κατάφωρη παράβαση Ἱερῶν Κανόνων, φέρεται νά εὐνοεῖ ἐπιλογές προσώπων ἀμφίβολης ἠθικῆς, χωρὶς νά ἐξετάζει τήν «ἐξῶθεν μαρτυρία», πού τὰ συνοδεύει, καὶ νά τὰ προω-

σα στό μυστήριό τοῦ γάμου, ... ὅταν ἀναδέχονται τό «λευκὸ μαρτύριο», τό νά ἀγαπᾶνε τὸν ἄλλο μέχρι πού νά τοὺς χωρίσει ὁ θάνατος. Μπορεῖ κάποιος νά ἐκλεψαν τὴ λέξη καὶ νά λεηλάτησαν πολιτικά τό θεσμό, κανεῖς, ὅμως, δέν θά μπορέσει νά ἀλλοιώσει τήν ἰδέα τοῦ γάμου. Δόθηκε ἀπ' τὸ Θεὸ στόν ἄνθρωπο... καὶ ἀποτελεῖ μιά ἐξαιρετικὴ ἀπεικόνιση τοῦ βιώματος, ὅτι ὁ Ἀπόλυτος Ἄλλος μᾶς ἀγαπᾶ.

John Mark Reynolds.

θεϊ στίς τάξεις τοῦ κλήρου, καί μάλιστα τοῦ ἀνώτερου. Ὑποκύπτοντας δέ σέ ἐκβιασμούς ἢ ξεπληρώνοντας ἀνειλημμένες ὑποχρεώσεις, οἱ κρατοῦντες τά τοποθετοῦν σέ θέσεις περίωπτες, ποδοπατώντας κάθε ἔννοια ἡθους καί κανονικῆς ἢ ἔννομης τάξεως. Κάποτε δέ, δέν διστάζουν νά μετέλθουν ἀκόμα καί ποινικῶς κολάσιμες μεθόδους, προκειμένου νά τά εὐνοήσουν, ὅπως, π.χ., πλαστογραφίες συνοδικῶν ἀποφάσεων.

Σπανιότατα τά ἐκλεκτορικά σώματα τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ἐκλέγουν Μητροπολίτες εἴτε ἀναδεικνύουν Ἀρχιεπισκόπους, αἴρονται στό ὕψος τῆς ἀποστολῆς τους.

Γ. Φυσικό εἶναι, μέσα σέ τέτοια νοσηρά κλίματα, νά ἀναφύονται σκάνδαλα, τά ὁποῖα διαθρυλοῦνται στήν κοινή γνώμη καί στά μέσα ἐνημερώσεως. Ἡ Ἱ. Σύνοδος, κατά κανόνα, κάνει πῶς δέ βλέπει καί δέν ἀκούει. Δέν ἐνεργοποιεῖ τήν ἐκκλησιαστική δικαιοσύνη, ὥστε νά διερευνήσει τίς ὑποθέσεις, καί ἂν προκύβουν εὐθύνες νά ἐπιβάλλει τίς προβλεπόμενες ποινές. Ὅπως μέ αὐθαίρετες διαδικασίες ἀποβάλλουν οἱ κρατοῦντες τούς «ἀνεπιθύμητους», ἔτσι μέ ἀνάλογες μεθοδεύσεις τά σκάνδαλα κουκουλώνονται καί οἱ φίλα πρός αὐτούς προσκείμενοι σκανδαλοποιοί καλύπτονται καί ἀπερίσπαστοι συνεχίζουν τό ἔργο τους. Οἱ ὑποθέσεις, ὅσες φτάσουν νά ἀπασχολήσουν τά Συνοδικά ὄργανα, τίθενται στό ἀρχεῖο ὡς ἀναπόδεικτες δῆθεν συκοφαντίες. Κανείς ὅμως συκοφάντης δέν κατονομάζεται οὔτε διώκεται. Ἡ συνταγή εἶναι γνωστή: «μή θίγε τά κακῶς κείμενα. Κάποτε θά ξεχαστοῦν».

Δ. Ἡ ἐκκλησιαστική δικαιοσύνη θά πρέπει νά εἶναι ἐξ ὀρισμοῦ πιό εὐαίσθητη ἀπό τήν κοσμική. Τό ἐκκλησιαστικό δίκαιο, πράγματι, κατατάσσει στίς αἰτίες καθαιρέσεως πολλές συμπεριφορές κληρικῶν, μέ

τίς ὁποῖες δέν ἀσχολοῦνται τά κοσμικά δικαστήρια, π.χ., ὁμοφυλοφιλικές δραστηριότητες. Παρά ταῦτα, τά ἐκκλησιαστικά δικαστήρια ὄχι μόνο σ' αὐτές τίς περιπτώσεις δέν ἐπιλαμβάνονται, ἀλλ' οὔτε καί ὅταν διαπράττονται ἀπό κληρικούς κακουρηματικοῦ χαρακτήρα, κατά τό κοινό ποινικό δίκαιο, πράξεις. Ἐπιτρέπουν ἔτσι στήν κοσμική δικαιοσύνη νά παρεμβαίνει, νά ἐρευνᾷ καί νά ἀποδίδει ἐκεῖνη εὐθύνες σέ ἐνόχους κληρικούς, γιά ἐγκληματικές ἐνέργειες, τίς καταγγελίες τῶν ὁποίων ἡ Ἱ. Σύνοδος εἶχε θέσει προηγουμένως στό ἀρχεῖο ὡς ἀναπόδεικτες!

Ε. Θά πρέπει κάποτε νά χωνέψουν οἱ ἱεράρχες μας, πού διοικοῦν τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὅτι κάθε καταδίκη ἐν ἐνεργείᾳ κληρικοῦ ἀπό κοσμικά δικαστήρια ἀντανακλᾷ στό πρόσωπό τους. Θά πρέπει νά ἀναλάβουν τίς εὐθύνες τους σέ ὅτι ἀφορᾷ τήν περιφρούρηση τοῦ κύρους τῆς ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας. Νά πράξουν τό χρέος τους, ἂν θέλουν νά μήν ἀποδεδιχνύονται κενά περιεχομένου τά «ἄξιος» τῆς χειροτονίας τους.

Σ. Κ. Χ.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΑΪΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὑλών Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X